

PEC3: L'APLICACIÓ DE POLÍTIQUES ECONÒMIQUES

Estudia dels apunts : “Manual per ser un bon ministre d'economia”:

- Tema 5: Introducció a la Política Fiscal y a la Política Monetaria.
- Tema 6: La Política Fiscal.
- Annex Tema 6. La curva de Phillips.
- Tema 7. La Política Monetaria.

Llegeix del manual “Lectures d'economia” els articles:

3. ¿Cómo fui protagonista de las locuras de 1929?
4. Tulipomanía. La crisis de los tulipanes.
5. Lo que aprendí sobre la crisis económica mundial desde el FMI.
6. La inesperada resaca de un desastre natural.
7. Paul Krugman. La hora de la Política Fiscal.
8. Por qué las políticas de austeridad de gasto público son erróneas.
10. Es la Política Monetaria idiotas!

PROVA D'ESTUDI CONTINUAT 3 (PEC3)

SITUACIÓ:

A finals del 2019, va esclatar La pandèmia del Covid-19 que, al llarg del 2020, va expandir-se per tot el món. Les mesures per frenar la pandèmia ens varen portar a una caiguda en la producció de bens i serveis (PIB) imprevisible (EL PIB espanyol va caure un 11%; a Europa, un 6,4%; i a EE.UU. un 9,5%).

A l'Estat espanyol, al llarg de l'any 2021, l'activitat econòmica es va anar reprenent; de tal manera, que va tancar l'any amb un creixement del PIB, en termes reals, d'un 5%.

Ara bé, aquesta recuperació econòmica no ha estat exempta de dificultats degut, entre d'altres, a l'alça del preu de moltes matèries primes (níquel, gas, petroli, coure, etc.), manca de components electrònics i altres productes.

La invasió russa d'Ucraïna ha arribat quan semblava que la situació començava a normalitzar-se, el mercat laboral millorava, els colls d'ampolla en el transport i la producció es desfeien i l'economia, semblava, sortir bé la variant “omicrón”.

Les sancions aplicades a Rússia, la manca de matèries primes, de semiconductors i la incertesa sobre el futur esdevenidor han provocat una alça generalitzada dels preus a Europa. A Espanya, la inflació interanual del mes de setembre s'ha situat en un 9%.

Europa està particularment exposada als efectes econòmics derivats de la invasió russa d'Ucraïna, atesa la seva proximitat geogràfica, els seus estrets llaços comercials i financers amb Rússia i, especialment, per l'elevada dependència de les importacions de combustibles fòssils des de Rússia, sent limitada la capacitat per a la seva substitució a curt termini.

Des de l'inici de la guerra, els fluxos de gas rus cap a Europa s'han reduït de manera notable. Recentment s'ha assolit, en la pràctica, el tancament total del subministrament. La preocupació per la escassetat de gas durant l'hivern en alguns països europeus ha anat en augment. Al temps, la cotització d'aquesta matèria primera ha escalat amb força. El preu del gas natural segueix subjecte a una enorme volatilitat i es situa en registres que més que dupliquen els preus mitjana a l'inici de l'any.

Les conseqüències econòmiques derivades del conflicte energètic afecten, als països europeus, de forma desigual, en funció de la seva diferent dependència del gas rus. Per exemple, en torn del 18% dels productes de la mineria energètica (gas i carbó) i del 9% dels productes derivats del petroli que es consumeixen a la UE son importats de Rússia. En canvi, en el cas espanyol, aquesta dependència, només suposa el 3% i el 2,5%, respectivament. No obstant això, i donat l'increment de preus energètics i la integració econòmica dels països europeus, l'economia espanyola, també es veu afectada per aquesta crisi.

L'encariment de l'energia és el principal factor que explica els nivells elevats de inflació. De fet, entre el seu efecte directe sobre els béns energètics de la cistella de consum i el seu efecte indirecte a través de la resta de béns i serveis, s'estima que alguna cosa més del 60% de l'increment de la inflació és degut a aquest factor. Però l'augment del preu dels aliments també és molt notable. En concret, el seu efecte directe explica gairebé un 25% del increment de la inflació observat.

Previsions del Banc Central Europeu estimen que la Unió Europea tancarà l'any 2022 amb una inflació del 8,1% i han rebaixat les perspectives de creixement econòmic del 4,2% al 3,1%, per l'any 2022. És per això que, aquesta Institució, i degut a que, segons els seus estatuts, l'objectiu prioritari del BCE és el "*d'evitar un procés inflacionari i mantenir l'estabilitat del euro*" es compromet a "*prendre les mesures necessàries*" per tal de garantir "*l'estabilitat de preus i salvaguardar l'estabilitat financera*" ha decidit accelerar el pas en la retirada dels estímuls que varen activar, l'any 2020, per salvar l'economia del cop de la pandèmia:

- Ha anat reduint el programa de compres massives de Deute Públic europeu.
- i està pujant els "*tipus d'interès*" ("i") bancaris

El que resulta obvi, es que el conflicte en l'Est d'Europa ha empitjorat un panorama tant complexa com ombrívol.

RESPON A LES SEGÜENTS PREGUNTES

1.Com qualificaries la situació econòmica que viurà Europa, molt probablement, en un futur pròxim? És una recessió? Justifica la resposta

La situació econòmica que viurà Europa s'anomena estagflació. És un estancament per inflació dels preus combinat amb un augment en la taxa d'atur. Això passarà ja que s'està generant una inflació d'oferta. Aquesta es genera quan els costos de producció augmenten sostingudament, com en el cas actual de la electricitat, gas, petroli, etc

2. En cas que Europa patís una recessió seria bo demanar als països de la Unió europea que intentessin equilibrar els seus pressupostos? Raona la resposta

En cas de recessió a Europa, seria dolent demanar als països de la Unió Europea que intentessin equilibrar els seus pressupostos ja que quan hi ha recessió és necessari estimular la demanda agregada mitjançant o bé una disminució de la recaptació d'impostos, o l'augment de la despesa pública. Totes dues mesures et porten a augmentar el dèficit públic que és el contrari que equilibrar els pressupostos, perquè intentar equilibrar pressupostos en cas de recessió pot arribar a generar més recessió disminuint encara més la demanda agregada.

3. Quina situació hauria d'estar vivint Europa per tal de qualificar-la d'estagflació?

Per qualificar-la una estagflació hi hauria d'haver simultàneament una pujada de preus combinada amb un augment de l'atur y estancament econòmic.

4. Suposant la inexistència d'impostos i que la propensió marginal a l'estalvi fos del 0,25 per l'economia espanyola. Quin impacte total sobre el PIB espanyol tindria una inversió 2.500 milions d'euros?

Com la propensió marginal al consum és del 0,75 i suposant que els 2.500 milions d'euros vagin destinats a empreses i treballadors espanyols. Aquesta inversió tindrà un impacte en el PIB espanyol de 4.375 milions d'euros ($2.500 + 0,75 \cdot 2.500$).

5.Creus que l'anunci, per part del BCE, de possibles augments en els "i" pot ajudar a sortir de la crisi econòmica en que està sotmesa la Unió Europea? Raona la resposta

Aquesta mesura correspon a aplicar una política monetària restrictiva, la qual s'ha d'aplicar davant una inflació de demanda agregada però no en una inflació de costos. Aplicant-la erroneament frenarà el consum sense que existeixi la necessitat de fer-ho.

6. La reducció del programa de compres massives de Deute Públic europeu, per part del BCE, s'emmarca dins d'un política econòmica expansiva o restrictiva?

S'emmarca dins d'una política econòmica restrictiva, ja que d'aquesta manera s'està reduint la despesa governamental per fer front a la forta inflació (devaluació de l'euro).

7. Si la situació econòmica que viurà Europa, molt probablement, en un futur pròxim, fos de recessió quin tipus de mesures recomanaries i en què consistirien?

Aplicaria una política fiscal expansiva, fent que el sector públic reduís els impostos o augmentant la despesa pública. Tambè es podria aplicar una política monetaria expansiva que consisteix en baixar els tipus d'interès per afavorir les inversions (encara que per la asimetria de la política monetaria, no resultaria eficaç).

8. Si la situació que viurà Europa, molt probablement, en un futur pròxim, fos d'estagflació? quin tipus de mesures de política econòmica recomanaries (Polítiques de demanda? D'oferta? Expansives? Restrictives?) i en què consistirien?

Donat que estem davant d'una crisi d'oferta proposaria reduir costos o augmentar l'oferta, com per exemple reduir costos financers reduint el tipus d'interès bancari, o flexibilitzar el mercat laboral. Privatitzar sectors de la economia que es veurien afavorits en el lliure mercat, la creació d'incubadores d'empreses, etc

9. Si *Europa* tingués un sistema de pensions de "capitalització" com funcionaria aquest?

En aquest sistema, les aportacions de cada treballador s'acumulen en comptes individuals de capitalització (fons de jubilació). La jubilació d'un treballador dependrà de les aportacions efectuades durant la seva vida laboral, més la capitalització obtinguda.

10. Si estiguéssim en recessió i apliquéssim polítiques fiscals, per tal de sortir de la crisi, es podria produir l'efecte crowding-out"? Raona la resposta

Si apliquem una política fiscal d'expansió per contrarestar aquesta recessió, hem d'augmentar la despesa pública, i la manera de fer-ho és a través del deute públic. Una injecció de deuda pública en el mercat, fa que aquesta perdi valor (els 6000 euros que li has deixat a l'Estat ara valen 5000 en el mercat) i això es correspon a un augment de la rendibilitat d'aquesta lletra del tresor. Aquesta rendibilitat la paga l'estat i per tant ha de pujar el tipus d'interès al qual deixa diners al banc i això produeix una política restrictiva monetaria, que no s'ha de aplicar en època de recessió.

11.Per què, durant la pandèmia, el BCE es dedicava a fer compres massives de Deute Públic als països del euro?

Perquè degut a la pandèmia, el sistema es troba amb una demanda agregada insuficient (recessió) i segons els monetaristes, és moment d'aplicar una política monetaria expansiva. Aquesta consisteix en la compra massiva de deute que permet augmentar la quantitat de diners que circula i permetre als bancs deixar més diners, reduint el tipus d'interès.

12.Quan parlem de la "asimetria" de la política monetària a què ens estem referint?

Ens referim a que les mesures de la política monetaria son efectives només en una direcció i no en la direcció inversa. Tenim que:

- La política monetaria expansiva és inefectiva quan ens trobem en recessió i amb baixes expectatives de negoci, ja que la reducció del tipus d'interès no assegura el augment d'inversions.
- La política monetaria restrictiva és efectiva ja que augmentar el tipus d'interès (de manera controlada o, si escau, excessiva) ens assegura una reducció de la demanda agregada, i, per tant, controla la època d'eufòria.

13.Segons la llei d'Okun que hauria de passar per tal de que la taxa d'atur del Estat espanyol es reduís un 1%?

Segons la llei d'Okun, una reducció en la taxa d'atur del 1% ha d'anar lligada amb l'augment del 2 al 3% de la producció del país.

14.Com expert en economia internacional que creus que passarà amb el consum i les inversions, a curt termini, a Europa?. De què creus que dependrà, fonamentalment, el consum dels ciutadans europeus? I les inversions de les empreses europees?

Per més que s'apliquin polítiques monetàries d'expansió a fi d'augmentar la insuficiència de demanda agregada que hi haurà, sabem que el consum dels ciutadans depèn de les expectatives de renda (que amb els possibles acomiadaments d'una crisi per inflació d'oferta, disminueix) i les inversions de les empreses europees, degut a que es basen en les expectatives de negoci, també experimentaran una davallada. Veiem així doncs les limitacions de les mesures de la política monetaria expansiva, en concret la asimetria de la política monetària.

15. Per què es vertical la funció d'oferta agregada segons els clàssics?

Segons la Mà Invisible, si tots busquem el nostre propi benefici, aconseguirem el més òptim per la societat, i segons la Llei de Say si un producte és necessari sempre es comprarà (la oferta genera la seva propia demanda). Per tant d'aquí podem deduir que independentment del nivell de preus l'economia tendeix a la plena ocupació a llarg termini. És a dir que a llarg termini la oferta és independent al nivell de preus.

16. En què falla les explicacions dels clàssics sobre el crack de 1929?

Els clàssics es pensaven que l'economia tendiria automàticament a tornar a la plena ocupació ja que baixaria el nivell de preus i salaris, però no van tenir en compte la rigidesa a la baixa de preus i salaris. No són flexibles.

17. Què intenta demostrar el model keynesià?

El model keynesià intenta demostrar tres coses. La primera és que el model clàssic no es compleix, perquè l'economia es pot trobar en un punt d'equilibri amb la taxa d'atur alta i no estar en la plena ocupació. La segona és que la economia passa per cicles altament inestables i la oferta i demanda poden ser desiguals. I per últim, els preus i sous no són flexibles, són rígids a la baixa. Així doncs, l'Estat té la capacitat i la responsabilitat de controlar la DAG a través de l'aplicació de polítiques fiscals per resoldre el problema de l'atur.

18. Segons els keynesians, sota quina única premissa, està justificat el dèficit públic?

El dèficit públic està justificat, segons els keynesians, només en el cas en què l'economia vagi malament (recessió).

19. Segons els "monetaristes", sota quina premissa, està justificat el dèficit públic?

Segons els "monetaristes", que defenen una postura clàssica, perquè una economia funcioni de la forma més estable possible la quantitat de diners ha de créixer d'acord amb el creixement real del PIB; ni més ni menys. Per tant, l'estat només intervindrà per a injectar o absorbir diners a l'economia.